

Jsme pro mír - jsme s lidmi: Bydlíme spolu¹ a učíme se partnerství

Podařilo se něco téměř nepředstavitelného. Příchozí z Ukrajiny, převážně ženy a děti, našli na své cestě do bezpečí v České republice střechu nad hlavou. Díky jednotlivcům, obcím, organizacím. Válka ale neskončila. Kdy skončí, nevíme. Okamžitá krátkodobá pomoc se mění ve spolužití. Z jednostranné pomoci, dárců a příjemců se stávají lidé, kteří spolu bydlí a pomoci si mohou vzájemně. Stojí už za to myslet na potřeby obou stran. **Budme vnímaví k tomu, co pro dobré soužití potřebujeme. Pak přemýšlejme, co potřebuje druhý.**

Smlouvy a dohody: vyjednávájme

Ubytování ukrajinských příchozích má svůj právní rámec daný dočasnou ochranou². Pokud ubytováváme cizince s dočasnou ochranou bezplatně, můžeme dostat tzv. solidární příspěvek³. Řada ukrajinských příchozích pracuje a na spolubydlení přispívá. S narůstající délkou soužití je čím dál důležitější se na finančních nebo jiných příspěvcích domlouvat, aby na jedné straně nevznikal pocit dluhu, a na druhé neúnosného břemena. Víme, jaké jsou naše možnosti (např. podmínky majitele domu). Víme, jaká je naše situace, jestli pracujeme, chodíme do školy, jsme nezaměstnaní, jaké máme výdaje na bydlení. A také jestli třeba sneseme domácí zvířata. Mluvme o těchto věcech, domlouvejme se.

Dobré spolužití spočívá i na dalších dohodách. Mluvme o tom, co očekáváme, co pro dobré spolužití potřebujeme. Ptejme se, co kdo z nás pro spolužití může udělat. Vesměs jsou to maličkosti, rozhodují ale o tom, jak spolu vycházíme. *Například se dohodneme, že kuchyňský stůl necháme po jídle uklizený, budeme se střídat v úklidu bytu a pravidelném vynášení odpadků, sdílené věci necháme na jednom místě, které je dostupné všem bez nutnosti ptaní nebo vstupování do osobního prostoru (pokoje).*

Pomáhejme si, a pomoc nenutíme

Obě strany se potřebují zorientovat, jazykově i vztahově si porozumět. To chce čas. Některé potřeby proto raději předpokládáme, aby se příchozí nemuseli osmělovat. (Ženám například nachystáme vložky.) Namísto obecné otázky *Potřebujete něco?* nabízíme konkrétní věci, například osvědčené místní kontakty. *Například: Zním dobrého a dostupného kadeřníka. Mám kontakt na pediatra, kdybyste ho někdy potřebovaly.*

Společně se ohlížejme, abychom mohli dobře žít v přítomnosti a mít důvěru v budoucnost

Ptejme se: Vadí mi něco na zvycích druhého? Jak spolubydlení vnímám, co potřebuji (jinak)? Jak se druhému žije se mnou? *Například: Má místo na svoje věci ve sdílených prostorách (v koupelně, v kuchyni, v lednici)? Jak jsme vyřešili hlasitost televize a noční klid?*

Stanovme si se spolubydlícími společný čas, v němž bychom si tyto věci mohli říct. Hledejme způsoby, jak je sdílet, mluvme za sebe. Nenecháme nepřekročitelné a nevyřešené záležitosti „vyhnít“.

Samozřejmě je řada věcí, nad které se rozhodneme povznést. Podobně jako v jiných partnerstvích a jiných spolužitích. **Když se chce, řešení se vždycky najde.**

¹ Nabídky ubytování spolu s dalšími informacemi najdeme např. na webech: [Pomáhej Ukrajině](#), [Uprchlíci vítějte](#), [Správa uprchlických zařízení](#), [Naši Ukrajinci](#).

² Blíže viz zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace.

³ Vládou byl schválen příspěvek 3000Kč měsíčně za ubytovaného člověka, přičemž ubytování musí být poskytnuto minimálně na 16 po sobě jdoucích dní. (Viz nařízení vlády č. 73/2022 Sb.)

Ми замир - ми з людьми: Ми живемо разом⁴ і вчимося товаришувати

На шляху до безпеки в Чехії, прибульці з України, переважно жінки та діти знайшли дах над головою. Дякуючи приватним особам, муніципалітетам, громадським організаціям. Але війна незакінчилась. І ми не знаємо, коли закінчиться. Негайна короткочасна допомога перетворюється на спільне проживання. Донори, що допомагають та одержувачі цієї допомоги стають людьми, які живуть разом і можуть допомагати один одному. Час подумати про потреби обох сторін. Будьмо чуйними до того, що нам потрібно для гарного співжиття. Тоді давайте подумаємо, що потрібно іншій стороні.

Договори та угоди: давайте домовлятися

Розміщення українців регулюється законодавством про тимчасовий захист⁵. Якщо ми безкоштовно розміщуємо іноземців, які мають тимчасовий захист, ми можемо отримати так звану солідарну допомогу⁶. Багато новоприбулих українців уже працюють і роблять внески у спільне господарство. Зі збільшенням тривалості спільного проживання все важливіше домовитися про фінансові чи інші внески, щоб уникнути відчуття боргу з одного боку, і непосильного тягаря з іншого. Ми знаємо, які у нас є варіанти (наприклад, умови власника будинку). Ми знаємо, яка наша ситуація, якщо ми працюємо, ми ходимо до школи, безробітні, які наші витрати на житло. А також чи ми можемо взяти домашніх тварин. Давайте поговоримо про ці речі, давайте домовимся.

Гарне співжиття також залежить від інших домовленостей. Давайте поговоримо про те, чого ми очікуємо, що нам потрібно, щоб жити разом. Давайте запитаємо, що кожен із нас може для цього зробити. Здебільшого це дрібниці, але вони впливають на те, як ми ладнаємо. *Наприклад, ми домовимся залишати кухонний стіл в порядку після їжі, будемо по черзі прибирати квартиру та регулярно виносити сміття, залишати спільні речі в одному місці, доступному кожному, без необхідності задавати питання чи входить в особистий простір (кімнати).*

Допомагаймо один одному, а не наполягаймо на допомозі

Обидві сторони повинні орієнтуватися, лінгвістично та реляційно розуміти один одного. Це потребує часу. Тому ми вважаємо за краще подумати про певні потреби наперед, щоб співмешканцям не довелося наважуватися про них питати. (Наприклад, ми готуємо засоби гігієни для жінок). Замість загального питання, чи потрібно щось? Ми пропонуємо конкретні речі, наприклад, перевірені місцеві контакти. *Наприклад: Я знаю хорошого та доступного перукаря. Я можу звернутися до педіатра, якщо він вам колись знадобиться.*

Давайте разом подивимося, як добре жити зараз і мати впевненість у майбутнє

Давайте запитаємо себе: чи я не заперечую проти певних звичок іншого? Як я сприймаю сусідів по квартирі, що має бути інакше? Як живеться іншій людині зі мною? *Наприклад: чи є у нього (неї) місце для речей у загальних приміщеннях (у ванній кімнаті, на кухні, в холодильнику)? Як врегулювали питання із гучністю телевізора та нічною тишею?*

Давайте разом з нашими сусідами по квартирі призначимо час, коли ми зможемо обговорити ці речі. Давайте шукати способи комунікації цих питань, давайте говорити про себе. Недозволимо непереборним і непроговореним питанням «втекти».

Звичайно, є ряд речей, на які ми вирішуємо не звертати увагу. Як і в інших відносинах та інших співжиттях. **Коли ви хочете, рішення завжди знайдеться.**

⁴ Пропозиції житла разом з іншою інформацією можна знайти, наприклад, на таких сайтах: [Pomáhej Ukrajině](#), [Uprchlíci vítějte](#), [Správa uprchlických zařízení](#), [Naši Ukrajinci](#).

⁵ Детальніше див. Закон № 65/2022 Зб. «Про деякі заходи у зв'язку зі збройним конфліктом на території України, спричиненим вторгненням військ Російської Федерації».

⁶ Уряд затвердив внесок у розмірі 3000 чеських крон на місяць для особи, яка проживає, при цьому житло має надаватися щонайменше 16 днів поспіль. (Див. Постанову Уряду № 73/2022 Зб.)